

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS  
POVEIKIO APLINKAI VETINIMO DEPARTAMENTO  
POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO IR TARŠOS PREVENCIJOS SKYRIUS**

**PROGRAMOS DĖL ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS JUODYMO DURPIŲ  
TELKINIO NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO SVARSTYMO  
PROTOKOLAS**

2016-02-09, Nr. *A4-8*

Juodupė

Posėdžio pirmininkė Justina Černienė  
Posėdžio sekretorė Renata Avlasaitė  
Dalyvauja: dalyvių sąrašas pridedamas

Susirinkimas įvyko 2016 m. sausio 22 d. 10:00 val. Juodupės seniūnijos salėje (Juodupė, Pergalės g. 8B).

**SVARSTYTA:**

UAB „Legra“ planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) - Rokiškio savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo programa (toliau – PAV programa).

Juodupės bendruomenė (toliau – Bendruomenė) 2015-09-30 raštu Nr. R2-174 (toliau – Bendruomenės raštas) kreipėsi į LR Aplinkos ministerijos Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentą su pastabomis PAV programai. Pagal kompetenciją nagrinėti pastabas raštas persiustas Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau - Agentūra). Bendruomenės rašte pateiktos pastabos: 1) PAV programoje kalbama tik apie gavybą telkinyje ir labai abstrakčiai užsiminama apie gamybą. Bendruomenės žiniomis šiuo metu UAB „Legra“ gamybos bazė šiuo metu veikia Ignalinos rajone. Bendruomenė baiminasi, kad nebus sukurtos papildomos darbo vietos arba jos bus mažai kvalifikuotos, dėl to siekia raštiško UAB „Legra“ išaiškinimo ir konkretizuoto įsipareigojimo sukurti darbo vietas rajono gyventojams; 2) trūksta detalių neigiamos įtakos (didėjančios oro taršos, triukšmo, dulkėtumo, nelaimingų įvykių tikimybių) paskaičiavimų gabenant išgautas durpes iki esamos gamybos bazės esančios už 130 km.; 3) trūksta UAB „Legra“ konkrečių įsipareigojimų, kad iki durpyno gavybos pradžios pastatys perdirbimo gamyklą Rokiškio rajone kuo arčiau Juodymo telkinio; 4) programoje vengiama detalizuoti gaisrų riziką ir jų suvaldymą durpyne. Esant dideliame gyventojų susirūpinimui, prašoma programoje detalizuoti, kokia patirtimi ir techninėmis bei kitokiomis galimybėmis valdant priešgaisrinę situaciją disponuoja UAB „Legra“ taip pat raštiško įsipareigojimo, kokie konkretūs įrenginiai, technika, žmogiškieji resursai liečiantys priešgaisrinę saugą, bus disponuoti Juodymo durpyne.

AB „Rekyva“ 2015-09-30 raštu Nr.173 kreipėsi į Agentūrą su pateiktomis pastabomis PAV programai: 1) ar tikslinga rengti ir tvirtinti PAV programą kuri apima nepilną telkinio išvystymą, taip prarandant dalį valstybės turto – durpių išteklių; 2) PAV programoje nenurodoma apie derinimą su Latvijos Respublika, PAV subjektuose Latvijos institucijos nenurodomos. Manoma, kad tai pažeidžia galimai lygiateisiškumo ir teisingos konkurencijos sąlygas, taip pat gali pažeisti ir kaimyninės valstybės interesus. Reikalaujama raštiško suderinimo su Latvijos valstybės institucijomis; 3) UAB „Nereta“ (AB „Rėkyva“) nurodo, kad yra siekiama išekspluatuoti visą durpių telkinį – 258,7 ha, tuo tarpu UAB „Legra“ mini tik 210ha. Vykdamas durpių telkinio nusausinimą ir gavybą, neabejotinai būtų pakenkta neekspluatuojamoms telkinio teritorijoms ir, tikėtina, kad būtų prarasti likę durpių resursai. Kodėl Lietuvos Geologijos Tarnyba toleruoja galimai neatsakingą

valstybės išteklių naudojimą?; 4) UAB „J.Jonyno ecofirma“ 2015 vasarą (leidimas išduotas 2015-05-04) atliko žvalgybos darbus Juodymo telkinyje. Ar žvalgybos metu nebuvo pakenkta teritorijos florai –faunai. Ar vykdant žvalgybą, buvo suderintas šis klausimas?; 5) Programoje labai abstrakčiai kalbama apie gamybą. Atsižvelgiant į tai, jo UAB „Legra“: a) turi jau veikiančią bazę Ignalinos raj. Už 130 km nuo Juodymo telkinio, kur b) sukaupti gamybai būtini techniniai, žmogiškieji ir kiti resursai, bei kurie nėra šiai dienai pilnai išnaudojami, c) PAV programoje mini tik gavybos pakrovimo bei transportavimo veiklas, darbus. Išskyla klausimas dėl gamybinės bazės, ar vykdant 100000 m<sup>3</sup>/metus pervežimus nebus neigiama įtaka Rokiškio rajono, pagrindinei Juodupės seniūnijos, keliams, gyventojams, aplinkai. Manoma, pateikiama neteisinga informacija dėl transportavimo metu transporto priemonių greičio valdymo, neviršijant 30 km/h vadovaujantis kelių eismo taisyklėmis transporto priemonės su didžiakūbėmis priekabomis važiuoja iki 90km/h, tris kart greičiau už UAB „Legra“ teiginį ; 6) PAV programoje minima jog numatoma veikla Juodymo telkinyje teigiamai paveiks vietos gyventojų socialinį – ekonominį stovį. Pažymint, kad dabartinė veikla gamybos vyksta Ignalinos rajone, numatomas daugiau tik daugiau statistų – nekvalifikuotų (ir mažiau apmokamų) laikinų sezoninių darbininkų vaidmuo; 7) Minima apie planuojamą steigti gamybinę bazę, tačiau nėra žinoma nei vieta, nėra apibrėžiama nei planuojamas procesas ar apimtys, nėra visiškai minimi terminai; 8) Teigiama, jog gavybos procese atliekų nesusidarys, išskyla klausimas kur bus dedamos durpių sandėliavimo metų susidarančios atliekos – polietilenas, kuriuo uždengiamos nuo kritulių iškastos durpės, durpių laukų melioracijoje naudojamos atliekos – melioracinių medžiagų dalys ir pan.; 9) PAV programoje teigiama, jog jokie inžinieriniai tinklai nereikalingi, pastatai nebus statomi. Ar melioracinis durpyno tinklas, su vandens nuvedimu į Neretos upę – ne statinys?; 10) Kur bus vykdomas technikos remontas ir kur bus keičiamos padangos. Ar planuojami inžinieriniai statiniai?; 11) PAV programoje minima, kad nenumatoma dyzelino sandėliavimo vieta. Ar programoje pateikiama neteisinga informacija?; 12) Atsižvelgiant į turimą informaciją, išskyla klausimas dėl durpių realizacijos tai kelia klausimą dėl gerai apmokamų, kvalifikuotų darbų vietų gavybos vietoje sukūrimo; 12) Atsižvelgiant į pavojingiausią riziką durpių gavybos versle – savaiminius ir nesavaiminius susausinimo durpyno gaisrus, pastebima apie informacijos trūkumą sprendžiant galimas problemas ir jų sprendimo būdus.

**Justina Černienė** informavo, kad atsižvelgiant į tai, kad Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – Agentūra) yra gavusi suinteresuotos visuomenės pastabų ir pasiūlymų, Agentūra, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 8 straipsnio 12 dalimi, pakvietė PAV proceso dalyvius dalyvauti susirinkime suinteresuotos visuomenės pasiūlymams dėl PAV programos svarstyti prieš priimant sprendimą.

**Jonas Jonynas** pasakė, kad gautos AR „Rekyva“ ir Juodupės seniūnijos pastabos panašios, netgi identiškos. Į pastabas suinteresuotos visuomenės buvo atsakyta raštu, komentarų į atsakymus negauta. Pažymėjo, kad iškelti klausimai apie gamybos vietą ir jos poveikį aplinkai. Tačiau, PAV programa, kaip ir pats pavadinimas jau pasako, nagrinėja durpių telkinio naudojimą, t.y. gamybą. Programoje parašyta, kad gamybos vieta dar nėra aiški, kaip bus žinoma, tai veiklai bus atliekamos atskiros poveikio aplinkai vertinimo procedūros. Dėl to, iškeltas klausimas dėl ko nenagrinėjamas poveikis pervežimo ir gamybos į esamą UAB „Legra“ gamybinę bazę nėra nagrinėjamas. Planuojama gamybinė bazė, kuri sukurtų darbo vietas Juodupės ir aplinkinių vietų gyventojams, yra planuojama Rokiškio rajone, ties keliu Pandėlys – Suvainiškis. **Valdas Pipikas** papildė, kad šiuo metu UAB „Legra“ yra paruošusi investicinį projektą, kuris yra pateiktas Rajono savivaldybės merui ir urėdijai, pateikti paskaičiavimai ir numatyta preliminarinė vieta gamybinės bazės.

**Rytis Andiuškevičius** paminėjo, kad šiuo metu AB „Rekyva“ vykdo veiklą, ar planuojama nauja gamybinė bazė nebus papildomas taršos šaltinis.

**Jonas Jonynas** atkreipė dėmesį, kad planuojama gamybinė bazė dėl darbo vietų sukūrimo kitoms gyvenvietėms bus statoma ties Pandėliu, dėl to minimaliai darys įtaką Juodymo gyventojams.

**Irmantas Chrimlis** iškėlė klausimą dėl transporto kelio, koks bus vertinamas privažiavimo atstumas.

**Jonas Jonynas** pasakė, vertinamas bus kelias iki išvežimų iki asfaltuotų kelių. **Valdas Pipikas** papildė, kad šiuo metu vertinama durpių kasyba ir transportavimas iki aikštelės, kuri numatyta ir aprašyta programoje, prie durpyno. Ir bus transportuojama iki planuojamos gamybinės bazės kuriai ieškoma vieta. Ataskaitoje, jau bus numatytas blogiausiai ir tolimiausias transportavimo kelias iki Panemunės.

**Nutarta**, kad PŪV bus pradėta tik tuomet, kai bus numatyta gamybinės bazės vieta ir įvertintas jos poveikis ir būtinai įvertintas planuojamas vežimo kelias, jo poveikis aplinkai (C02 kiekiai, triukšmas ir kt.) eksploatuojant naudojamą techniką pagal kelių eismo taisykles. Taip pat pažymėjo kad, vertinant gamybinės bazės poveikį aplinkai, bus būtinas transportavimo suminis poveikis. Taip pat, kad ataskaitoje privalės būti įvertintas tolimiausias ir blogiausias transportavimo variantas, jeigu pasikeis planuojamos ūkinės bazės vieta tolimesniu atstumu negu 17 km, kaip dabar bus vertinama ataskaitoje, PŪV vykdytojas privalės atlikti naujas PAV procedūras ir tai yra vykdytojo atsakomybė. PŪV vykdytojas įsipareigoja statyti bazę ne tolimesniu nei 17 km, nuo planuojamo eksploatuoti durpyno. Pažymi, kad PAV įstatymas apsaugo, kad įvykus esminiems pakeitimams ir nebeatitinkant ataskaitoje nurodytų dalykų, privalomos naujos PAV procedūros. Dėl to, nevertinamas transportavimo variantas iki šiuo metu veikiančios UAB „Legra“ gamybinės bazės.

**Liudas Navickas** atkreipė dėmesį dėl gaisrų rizikos durpyne, kad remiantis rajono praktika, durpynuose yra tikimybė išsiplėsti gaisrams. Tačiau, programoje minima, kad aplinkiniams gyventojams nebus jokio poveikio ir PAV ataskaitoje poveikis nagrinėjamas nebus. Taip pat pažymėjo, kad PAV programoje rašoma, kad nebus planuojama statyti pastatų. Dėl to iškyla klausimas kur bus pastatytas priešgaisrinis padalinys **Regimantas Martinėlis** papildė, kad pagal Bendrųjų priešgaisrinių saugos taisyklių 2010 metų redakciją priklausomai nuo durpyno dydžio (nuo 100 ha), privalo būti įrengtas priešgaisrinis padalinys.

**Nutarta**, kad ruošiamą ataskaitoje informacija bus parengta vadovaujantis Priešgaisrinės saugos taisyklėmis, kaip numatyta. Paminint, kad planuojamas priešgaisrinis padalinys bus pastatytas planuojamos gamybinės bazės teritorijoje. Agentūra atsakinga institucija atsižvelgs į diskusijoje aptartas pastabas ir atsižvelgs į jas teikiant pastabas PAV programai.

**Irmantas Chrimlis** pasakė, kad PAV programoje nėra dokumentų patvirtinančių, kad Latvijos Respublika buvo supažindinta su PŪV PAV programa.

**Nutarta**, koreguojant PAV programą įtraukti dokumentus patvirtinančius, kad Latvijos Respublika yra informuota ir atsakingos institucijos yra pateikusios pastabas ir pasiūlymus dėl PŪV PAV programos. Esant poreikiui su jomis susipažinti, AB „Rekyva“ turėtų kreiptis į Agentūra oficialiu raštu dėl šios informacijos.

Iškeltas klausimas dėl galimų biologinės įvairovės tyrimų duomenų kopijavimo, naujų biologinės įvairovės tyrimų ir tiriamojo ploto.

**Jonas Jonynas** pasakė, kad tyrimai jau buvo atlikti vasarą. Dėl to prašymas vykdyti papildomus biologinės įvairovės tyrimus yra perteklinis. Taip pat pabrėžė, kad tyrimai buvo daromi vegetacijos periodu išnagrinėtame durpyno plote. Įvertinant poveikį biologinei įvairovei bus naudojamos ir pačių surinktais duomenimis ir informacija iš kitų šaltinių, tokių kaip: literatūra bei anksčiau vykdyti tyrimai.

**Nutarta**, kad nepriklausomi gamtos tyrimai bus vykdomi ir pateikti PAV ataskaitoje. Juos įvertins atsakinga institucija.

**Irmantas Chrimlis** pasakė, kad iškilo klausimas dėl kuro laikymo, nes remiantis analogiškos veiklos patirtimi kuras kažkur turi būti laikomas. Jei atvežamas, kokio dydžio taromis ir kaip perpilamas.

**Į klausimą atsakė Valdas Stankevičius**, kad kuras bus atvežamas į vietą, kaip nurodyta programoje. **Jonas Jonynas** papildė, kad kuras bus atvežamas 20 litrų talpose ir perpilamas siurblių pagalba. Kuras bus vežamas iš degalinės arba iš gamybinės bazės.

**Irmantas Chrimlis** pasakė, kad PAV programoje parašyta, kad nebus statoma inžinierinių tinklų t.y. kelių melioracijos griovių.

**Jonas Jonynas** atsakė, kad PAV programoje buvo kalbama apie naujų statinių, o ne inžinierinių tinklų statymą. **Valdas Pipikas** papildė, kad durpyne neplanuojami nauji keliai, bus naudojami esami keliai ir melioracinės pralaidos ir grioviai.

**Nutarta**, kad PAV programoje bus aprašyta, kad bus ataskaitoje įvertinti papildomi durpyno eksploatacijos metu susidarę keliai.

**Evaldas Grencius** pastebėjo, kad PAV programoje daugelyje vietų maišomos produkcijos ir žaliavos sąvokos. Rašoma, kad produkcija išvežama iš durpyno.

**Nutarta**, produkcijos ir žaliavos sąvokas pakoreguoti.

**Gintaras Švanys** atstovaudamas Čedasų bendruomenę ir aplinkinius gyventojus nuogąstauja dėl planuojamų abiejų įmonių veiklų ir atkreipė dėmesį, kad Juodymo durpynas yra svarbi vietos gyventojams, dėl to sieks išsaugoti šį durpyną nepaliestą.

Susirinkimo metu UAB „GJ Magma“ pateikė pastabas PAV programai raštu.

#### **NUTARTA:**

PAV programą koreguoti:

1. numatyti, kad ataskaitoje bus pateiktas tolimiausias ir blogiausias durpių transportavimo kelias iki planuojamos gamybinės bazės ir bus įvertintas transportavimo poveikis aplinkai (CO2 emisijos, triukšmas ir pan.);
2. patikslinti šias sąvokas: produkcija, žaliava;
3. pakoreguoti 8. Skyrių. Patikslinant informaciją dėl ekstremalių situacijų nagrinėjimo ir įtraukiant priešgaisrinio padalinio įrengimą;
4. numatyti, kad ataskaitoje bus įvertinti galimai susidarę durpyne keliai ir kt. Inžinieriniai tinklai;
5. numatyti, kad ataskaitoje bus naudojami tik UAB „Legra“ užsakymu surinkti biologinė įvairovės tyrimų duomenys, kartu su kitais literatūros ir kt. šaltiniais.

Posėdžio pirmininkė

Justina Černienė

Posėdžio sekretorė

Renata Avlasaitė

Protokolo pasirašymo data 2016-02-09

